

Starea fitosanitară a culturilor agricole în luna iunie a anului 2021.

În luna iunie pe teritoriul republicii s-a semnalat vreme neomogenă după regimul termic și cu precipitații. Temperatura medie a aerului a constituit +18,1..+19,9°C, temperatura maximă a aerului a urcat până la +29°C (SM Dubăsari), iar cea minimă a scăzut până la +10°C (SM Tiraspol, Leova, Cahul). Pe parcursul lunii s-au semnalat oraje, grindină, intensificări ale vântului de până la 18 m/s (SM Leova). Suma precipitațiilor a constituit 31-73 mm, iar izolat în raioanele de nord și de sud suma acestora a atins 91-104 mm. Vremea ploioasă și umiditatea relativă a aerului ridicată (peste 80%) au creat condiții favorabile pentru dezvoltarea bolilor la culturile agricole.

La culturile păioase pe 55,4% suprafețe din 17,1 mii ha cercetate a continuat **ploșniței asiatice a cerealelor (imago și larve)**, cu densitatea peste PED (peste 2,0 ex/m²) în raioanele din sudul republicii (Ceadâr Lunga și Vulcănești), pe o suprafață totală de peste 2,0 mii ha, și dăunarea a peste 5,6% spice. Pe 62,0% suprafețe au dăunat gândacul ovăzului, iar pe 84,5% suprafețe - **tripsul și păduchii** cerealelor, cu popularea până la 38,4% plante (Șoldănești, 238 ha). Împotriva complexului de dăunători păioasele au fost tratate cu insecticide pe o suprafață de peste 37,0 mii ha.

În condițiile ploioase din iunie pe 50 la sută din suprafețe din 16,0 mii ha cercetate în grad mediu și inferior a continuat dezvoltarea **făinării, pirenoforozei, septoriozei și helmitosporiozelor**, îndeosebi *helmitosporioza în dungi* și *pătarea brună*. Atacul maximal (18-20,0% plante afectate) s-a înregistrat în raioanele din sudul republicii (Leova, Cantemir, Ceadâr Lunga) pe o suprafață de peste 2,8 mii ha. Împotriva complexului de boli au fost efectuate tratamente cu fungicide pe o suprafață de peste 58,0 mii ha.

În condiții cu temperaturi și umiditate moderată la toate culturile prășitoare (sfeclă de zahăr, floarea soarelui, porumb), precum și culturile leguminoase (mazăre) și legumicole (varză, tomate, ardei) și cartof s-a semnalat popularea cu **păduchi**. Pentru diminuarea densității păduchilor au fost efectuate tratamente cu insecticide. Totodată, a continuat atacul de **buhele rozătoare** din sol, larvele **buhei verzei** la varză și sfeclă de zahăr, la porumb, în special porumb zaharat, hrănirea larvelor de diverse vârste a **buhei fructificațiilor**.

La cartofi pe 75 la sută suprafețe (din 28 ha cercetate) s-a semnalat hrănirea **gândacului din Colorado** din I generație (larve și imago), cu popularea până la 15% plante (Edineț, 2 ha), iar după ploile căzute, izolat puternice, cu temperaturi reduse ale aerului, s-a semnalat și afectarea culturilor solanacee (tomate, ardei, cartof) **de mană** și alte pătări.

La rapița de toamnă a continuat atacul de **păduchi**, diverse specii de **ploșnițe, gărgărița și țânțărașul silicvelor**.

În livezile de specii sămânțoase peste 50 la sută suprafețe din peste 1,3 mii ha cercetate a continuat înmulțirea **păduchilor, acarienilor și a moliilor miniere** din prima generație, cu popularea la nivelul PED (5% frunze populate) în majoritatea livezilor din zona de sud a republicii. Pretutindeni a continuat zborul fluturilor, depunerea ouălor și ecluzarea larvelor **viermelui merelor**. Pentru combaterea dăunătorului peste 12,1 mii ha de livezi au fost tratate cu insecticide. În parcuri, fâșii

forestiere, de-a lungul traseelor și sectorul privat sa semnalat hrănirea larvelor **omidei păroase a dudului** (Drochia, Sângerei), însă numărul acestora a fost neînsemnat.

În condițiile ploioase din luna iunie în peste 50 la sută suprafețe de livezi de măr a sporit intensitatea de atac cu **rapăn**, afectând până la 75% pomi, 15% frunze și 7,3% fructe (Glodeni, Ialoveni) și **făinarea**, în special puternic acolo, unde nu s-au efectuat tratamente fitosanitare. Împotriva complexului de boli s-au efectuat tratamente chimice pe o suprafață de peste 50,5 mii ha.

În livezile de specii sâmburoase a continuat zborul fluturilor, depunerea ouălor și ecluzarea larvelor **viermelui prunelor, viermelui oriental și moliei vârgate a fructelor**, împotriva cărora s-au efectuat tratamente de corecție a densității.

Pe timp ploios cu vânt la speciile de sâmburoase a continuat infectarea și dezvoltarea **clasterosporiozei, moniliozei** (*Monilia laxa*, *M. fructigena*), precum și **ciuruirea bacteriană a frunzelor** (*Xanthomonas campestris*, *Pseudomonas syringae*). La prun s-a produs infectarea de **pătarea roșie a frunzelor** (*Polystigma rubrum*), iar la vișin și cireș de **cocomicoza** (*Coccomyces hiemalis*). Împotriva complexului de maladii la speciile de sâmburoase s-au efectuat tratamente cu fungicide pe o suprafață de peste 21,4 mii ha.

În plantațiile viticole pe parcursul lunii iunie pe 43,3% suprafețe din 4,3 mii ha cercetate a continuat hrănirea larvelor **moliilor strugurilor** (*eudemis și cochilis*) din prima generație, însă numărul acestora nu a depășit PED (sub 10% ciorchine populate). Împotriva moliilor strugurilor au fost tratate 1,7 mii ha. Din a doua decadă a lunii iunie a început zborul fluturilor cu depunerea ouălor din a doua generație. La finele lunii în raioanele din sudul țării s-a semnalat ecluzarea și hrănirea larvelor din a doua generație.

Ploile căzute pe parcursul lunilor mai - iunie (peste 22 zile cu ploi) au creat condiții favorabile pentru infectarea viilor cu **mană**, manifestarea simptomelor cărora în majoritatea raioanelor s-au înregistrat la începutul lunii. Pe parcursul lunii s-au dezvoltat peste 5-6 perioade de incubație a manei, cu mai multe suprapuneri. La sfârșitul lunii atac însemnat pe frunze și struguri se înregistrează în viile, unde termenele primelor tratamente au fost ratate, unde neoportun se aplic lucrările de întreținere a butucului (tăiat, legat, copilit, prășit, desfrunzit și alte măsuri). În condițiile climatice formate a sporit și intensitatea dezvoltării **antracnozei** viței de vie, a **brenerului și făinării**. Împotriva complexului de boli la vița de vie s-au efectuat tratamente cu fungicide pe o suprafață de peste 24,4 mii ha. În

Direcția protecția plantelor